

Din kunskap spelar roll

Du som säljer träskyddsbehandlat virke har en viktig roll för att minska belastningen på vår miljö. Giftiga träskyddsmedel kan skada både människors hälsa och miljön. Impregnerat virke ska inte användas mer än nödvändigt och vi vill påminna dig om vilka miljövänliga metoder och alternativ som finns. När du informerar kunden gör du en insats för en bättre miljö.

Undvik fukt och bygg luftigt

Bygg så att vatten inte når byggdelarna. Väl tilltagna och täta tak, snedskurna kanter på väderutsatt trä, ”skor” av metall eller betong på bjälkar och pålar med markkontakt är väl beprövade tips. Bygg luftigt så att träet snabbt kan torka om det utsätts för fukt.

Värmebehandlat virke

Värmebehandling förbättrar virkets motståndskraft men försämrar samtidigt hållfastheten. Virket bör inte användas i bärande konstruktioner men fungerar bra till exempelvis fasader.

Andra vägar än tryckimpregnerat

Lärk, ek och teak

Lärk, ek och teak är exempel på träslag som har ett naturligt förhöjt träskydd. De är bra alternativ för mindre konstruktioner, eftersom priset är något högre än för andra träslag. Plankor av återvunnen plast kan ibland ersätta trä.

Impregnera med linolja

Virke som tryckimpregnerats med linolja är en relativt ny produkt. Linoljan förbättrar skyddet men det saknas ännu praktisk erfarenhet av hur effektivt det är.

Nya metoder testas

Metoder som är under utveckling men ännu inte börjat säljas kommersiellt i Sverige är acetylering och furfurylering.

70% Nästan 70% av den totala mängden bekämpningsmedel som såldes i Sverige under 2003 var träskyddsmedel. Du som säljer träskyddsbehandlat virke ska informera kunden om hur användningen kan minimeras. Erbjud även alternativ när så är möjligt.

Skyldighet att skaffa kunskap

Enligt miljöbalken är alla som bedriver verksamhet eller vidtar en åtgärd skyldiga att skaffa sig den kunskap och vidta de skyddsåtgärder som behövs för att förebygga, hindra eller motverka skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Gällande regler

Miljöbalken	Förordningar	Föreskrifter
2 kap. 3, 6 §§	Förordning (1998:941) om kemiska produkter och biotekniska organismer, 3 och 6 §§ biotekniska	Kemikalieinspektionens föreskrift (1998:8) om kemiska produkter och organismer
14 kap. 8 §		
29 kap. 3, 6 §§	Förordning (1998:950) om miljöskaktionsavgifter	9 kap. 28-38 §§ 10 kap. 18a-h §§

Arsenik

Virke som impregnerats med träskyddsmedel innehållande arsenik får endast säljas för yrkesmässig eller industriell användning. Det får endast användas om virkets hållfasthet är nödvändig för människors säkerhet. Arsenikbehandlat trä som släpps ut på marknaden ska vara märkt med texten "Endast för användning i industrianläggningar och för yrkesmässigt bruk. Innehåller arsenik." Märkningen ska finnas på varje stolpe, regel etc.

Kreosot

Virke som impregnerats med kreosot får endast hanteras för yrkesmässig eller industriell användning. Exempelvis till järnvägar och kraftledningar. Begagnat trä får användas även av privatpersoner om det har impregnerats före den 18 oktober 1976.

Kreosotbehandlat trä får inte användas där det finns risk för ofta förekommande kontakt med huden. Exempelvis inne i byggnader, på lekplatser, i parker eller trädgårdar.

Information vid försäljning

Miljöbalken kräver att du som säljer träskyddsbehandlat virke informerar kunden om hur användningen kan minimeras. Dessutom ska den som säljer träskyddsbehandlat virke lämna skriftlig information om:

1. De begränsningar i användningen som gäller för virket enligt 9 kap. 32-34 § KIFS 1998:8.
2. Vid vilken anläggning träskyddsbehandlingen utförts (gäller inte begagnat virke).
3. Vilka verksamma beståndsdelar som ingår i träskyddsmedlet.
4. Vilken bearbetning virket är lämpligt respektive olämpligt för.
5. Hälsorisker vid bearbetning och annan hantering av virket.
6. Lämpliga skyddsåtgärder.
7. Åtgärder för omhändertagande av avfall från virket.

Informationen ska finnas på varje virkesbunt. Om virket inte är buntat ska informationen finnas på anslag vid virket. Dessutom ska blad med information finnas tillgängliga utan kostnad för den som hämtar virke.

Liknande information bör finnas vid färdiga snickerivaror av träskyddsbehandlat virke som exempelvis staket och vindskydd. Den som säljer färdiga snickerivaror bör dessutom se till att dessa varor inte är behandlade med för ändamålet otillåtna medel som kreosot eller arsenik.

Förvaring

Träskyddsbehandlat virke ska förvaras på ett sådant sätt att risk för föroreningar av mark eller vatten inte uppstår. Det innebär att virket bör förvaras under tak och på hårdgjord yta.

Avfall

Virke som är impregnerat med arsenik, krom, koppar eller kreosot är farligt avfall och ska lämnas till återvinningscentral eller annan anläggning med tillstånd att ta emot farligt avfall.

Miljöskaktionsavgift

Kommunens miljönämnd är skyldig att döma ut en miljöskaktionsavgift på 5000 kr om träskyddsbehandlat virke överläts utan att föreskriven information finns på buntarna eller i anslutning till virket.

Mer information

I Kemikalieinspektionens faktablad "Bygg giftfritt i trädgården" och broschyren "Bygga & måla klokt" finns mer information om träskyddsbehandlat virke. Har ni frågor kring lagstiftning finns det mycket information på följande webbplatser:

Kemikalieinspektionen: www.kemi.se • Naturvårdsverket: www.naturvardsverket.se

Har du frågor eller vill ha mer information? Hör av dig till miljökontoret i din kommun.